

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

نظرات استدلالی شورای نگهبان

در بررسی

طرح اصلاح ماده (۵۷) و تبصره (۱) ماده (۵۸) قانون استحضامی وزارت اطلاعات

جلسه ۱۳۹۰/۳/۱۱ شورای نگهبان

استخراج، تنقیح و تدوین: محمد امینی زاده

بازبینی: کاظم کوهی اصفهانی

طرح اصلاح ماده (۵۷) و تبصره (۱) ماده (۵۸) قانون استخدامی وزارت اطلاعات

۱- مقدمه

طرح «اصلاح ماده (۵۷) و تبصره (۱) ماده (۵۸) قانون استخدامی وزارت اطلاعات» را عده‌ای از نمایندگان مجلس شورای اسلامی با قید یک فوریت بر اساس برخی نیازها و ضرورت‌های مربوط به استفاده از تجربه نیروهای انسانی در شرف بازنشستگی وزارت اطلاعات با عنوان «اصلاح ماده (۵۷) قانون استخدامی وزارت اطلاعات مصوب ۱۳۷۴» به مجلس تقدیم کردند. در مقدمه توجیهی این طرح آمده است: «یکی از عوامل ثبات در وزارت اطلاعات، استفاده از تجربه نیروی انسانی است. وزارت اطلاعات در سال ۱۳۶۳ تأسیس شده که نیروهای آن از سپاه و کمیته و نخست‌وزیری به آن پیوسته‌اند و اکنون بعد از اندوختن تجربیات بسیار در شرف بازنشستگی هستند؛ زیرا سی سال خدمت آنها در حال اتمام است و با بازنشسته شدن این نیروها وزارت اطلاعات از تعداد زیادی نیروهای باتجربه بی‌نصیب می‌گردد. برای جلوگیری از این ضایعه، اصلاح ماده (۵۷) قانون استخدامی وزارت اطلاعات با قید یک فوریت پیشنهاد می‌گردد.»

یک فوریت این طرح در جلسه ۱۳۸۹/۱۲/۲۵ مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید و برای رسیدگی به کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی، به عنوان کمیسیون اصلی ارسال گردید که کمیسیون مزبور، آن را در تاریخ ۱۳۹۰/۱/۲۸ با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رساند و گزارش آن را به مجلس ارائه کرد. در اصلاحات کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی، علاوه بر اصلاح ماده (۵۷)، تبصره (۱) ماده (۵۸) نیز مشمول اصلاح قرار گرفت و بر این اساس، عنوان طرح به «اصلاح ماده (۵۷) و تبصره (۱) ماده (۵۸) قانون استخدامی وزارت اطلاعات» تغییر کرد. این طرح در تاریخ ۱۳۹۰/۳/۱ در صحن علنی مجلس مطرح و با اصلاحاتی به تصویب رسید و برای طی روند قانونی مذکور در اصل ۹۴ قانون اساسی، به شورای نگهبان ارسال شد. شورای نگهبان در مورخ ۱۳۹۰/۳/۱۱ با تشکیل جلسه و بررسی این مصوبه، با اعلام عدم مغایرت مصوبه با موازین شرع و قانون اساسی، نظر خود را طی نامه شماره ۹۰/۳۰/۴۲۴۹۸ مورخ ۱۳۹۰/۳/۱۲ به مجلس شورای اسلامی اعلام کرد.

۲- بحث و بررسی شورای نگهبان پیرامون طرح اصلاح ماده (۵۷) و تبصره (۱) ماده (۵۸) قانون استخدامی وزارت اطلاعات مصوب ۱۳۹۰/۳/۱ مجلس شورای اسلامی

۲-۱- تبصره ۴ ماده (۵۷)

”ماده ۵۷- مستخدمین رسمی وزارتخانه با داشتن شصت و پنج سال سن یا سی سال سابقه خدمت قابل قبول بازنشسته می‌شوند.

...

تبصره ۴- بار مالی ناشی از اجراء این ماده حسب مورد از منابع صندوق بازنشستگی یا اعتبارات وزارتخانه تأمین می‌گردد.”

۲-۱-۱- نظرات استدلالی

۲-۱-۱-۱- دیدگاه مغایرت

به موجب اصل ۷۵ قانون اساسی «طرحهای قانونی و پیشنهادهای و اصلاحاتی که نمایندگان درخصوص لوایح قانونی عنوان می‌کنند و به افزایش هزینه عمومی می‌انجامد، در صورتی قابل طرح در مجلس است که در آن طریق تأمین هزینه جدید نیز معلوم باشد.» بر همین اساس تبصره (۴) این ماده، محل تأمین بار مالی ناشی از این ماده را منابع صندوق بازنشستگی یا اعتبارات وزارتخانه دانسته است. این در حالی است که از یک سو در مورد اعتبارات وزارتخانه، محل و ردیف تأمین این موضوع در بودجه سالانه پیش‌بینی نشده و چون هر اعتبار تصویب شده در بودجه محل و ردیف خاص خود را دارد و قابل تغییر نمی‌باشد، لذا منابع تأمین مالی این هزینه جدید از طریق اعتبارات وزارتخانه قابل تأمین نمی‌باشد. از سوی دیگر، در مورد منابع صندوق بازنشستگی، از آنجا که صندوق بازنشستگی خصوصی می‌باشد و مجلس نمی‌تواند برعهده آن تکلیفی بار نماید، در نتیجه طرح مذکور دارای بار مالی فراوانی برای دولت می‌باشد که محل تأمین اعتبار آن نیز دقیقاً تعیین نگردیده است. از این حیث، این تبصره مغایر با اصل ۷۵ قانون اساسی است.

۲-۱-۱-۲- دیدگاه عدم مغایرت

ایراد مغایرت تبصره (۴) با اصل ۷۵ قانون اساسی به استناد مشخص نشدن طریق تأمین هزینه‌های جدید ناشی از اجرای این طرح برای دولت، وارد نیست؛ زیرا در متن تبصره محل تخصیص و تأمین اعتبار معلوم و معین شده است و به موجب آن بار مالی ناشی از اجرای این طرح، حسب مورد از منابع صندوق بازنشستگی یا اعتبارات وزارتخانه تأمین می‌گردد؛ به این صورت که تا سی سال را صندوق بازنشستگی و پس از آن را به مدت سال‌های اضافی، وزارت اطلاعات از منابع وزارتخانه می‌پردازد. این موضوع به تأیید نماینده دولت نیز

رسیده و دولت موافقت خود را با اجرای این مصوبه اعلام نموده است. بنابراین، با مشخص بودن محل تأمین هزینه‌های جدید ناشی از اجرای این طرح و موافقت دولت با آن ایرادی به مصوبه وارد نیست.

۲-۱-۲- نظر شورای نگهبان

شورای نگهبان، تبصره مزبور را مغایر با موازین شرع و قانون اساسی تشخیص نداد.

نظر نهایی شورای نگهبان: مصوبه مجلس در خصوص طرح اصلاح ماده (۵۷) و تبصره (۱) ماده (۵۸) قانون استخدامی وزارت اطلاعات، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.